

Na 8 jaren ambities van Tuinbranche Nederland nog steeds dodelijke cocktails en illegale pesticiden

16 mei 2024. Drie van de veertien onderzochte tuinplanten bevatten verboden pesticiden

Op zaterdag 18 mei is het Wereld Plantendag, op 22 mei de Dag van de Biodiversiteit, de KNNV kondigt a.s. zaterdag de start van de Week van de Biodiversiteit aan¹. Maar volgens Pesticide Action Network Nederland (PAN-NL) valt er niet veel te vieren.

Uit een nieuwe steekproef van de organisatie blijkt dat zelfs na 8 jaren beloftes (na vier Ambities gewasbescherming in de sierteelt) op planten uit tuincentra cocktails tot 20 verschillende pesticiden worden gevonden en zelfs zeer giftige verboden pesticiden. Dergelijke tuinplanten zijn de doodsteek voor insecten en de biodiversiteit.

Niet alleen PAN-NL maakt zich zorgen, ook minister Adema deelt in een antwoord op een brief van PAN-NL de zorgen over de teruggang van de insecten.² Ondanks de vele pesticiden op bespoten tuinplanten, waar insecten aan dood gaan bij het eten van de planten, heeft hij nog steeds vertrouwen in de doelstellingen en werkwijze van Tuinbranche Nederland, geformuleerd in het ambitiedocument Ambitie 4.07. Consumenten kopen planten om hun tuin te vergroenen en om insecten, bijen, vlinders te helpen in deze moeilijke periode. Nederlanders willen niet dat door hun tuinplanten insecten, sprinkhanen, krekels sterven als ze op een bespoten plant uit een tuincentrum foerageren.³ Sinds 2016 formuleert Tuinbranche Nederland ambities; in 2024 is Ambitie 5.0 gepubliceerd.⁴ PAN-NL roept de Tuinbranche en de tuincentra op om echt werk te maken van de mooie ambities en de consument (en insecten) veilige planten aan te bieden.

DE METINGEN VAN MEI 2024: Verboden en zeer giftige pesticiden

PAN-NL heeft 2 mei 2024 in een steekproef veertien tuinplanten uit een viertal tuincentra (Tuinland, Welkoop, Praxis en Intratuin) onderzocht op de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen.

In twee van de drie van nature insecten-vriendelijke lavendel planten en in een anjer zijn verboden middelen aangetroffen. In de lavendel uit Italië is het sinds 2004 verboden herbicide hexazinone en het sinds 2020 verboden insecticide imidacloprid gevonden; in een anjer uit Spanje het sinds 2021 verboden insecticide indoxacarb. De tuinplanten met de verboden stoffen zijn gekocht bij Welkoop en Intratuin, die de ambitie van de Tuinbranche hebben ondertekend.

Gezien de gehalten, is er mogelijk sprake van illegaal gebruik. De betrokken tuincentra en de Tuinbranche doen nader onderzoek naar de bron van de aangetroffen verboden pesticiden.

Twee derde van de 40 gevonden stoffen gevaarlijk zijn voor mens en /of natuur (insecten)

In 14 monsters zijn 40 verschillende bestrijdingsmiddelen, inclusief 6 omzettingsproducten aangetroffen. Van de aangetroffen stoffen heeft 47,5% een insecticide werking. In de onderzochte tuinplanten zijn gemiddeld 6,5 verschillende stoffen gevonden met een gemiddeld gehalte van 3,02 milligram per kilogram (mg/kg). Van de 40 gevonden stoffen zijn 27 (67,5%) geclassificeerd als insecticide, als Kandidate voor

¹ <https://knnv.nl/nieuws/week-van-de-biodiversiteit-2024-!>

² <https://open.overheid.nl/documenten/91243495-a404-4529-8512-1d599e6d2201/file>

³ <https://marlonnekewillemsen.com/invisible-threat/insecten/>

⁴ <https://www.tuinbranche.nl/nieuwsberichten/gewasbescherming#:~:text=De%20ambitie%2C%20die%20loopt%20van,duurzamer%20groenaanbod%20in%20de%20tuincentra.>

Vervanging (KvV) of als een zeer gevaarlijk pesticide (HHP). Dit betekent, dat twee derde van de gevonden stoffen gevaarlijk zijn voor mens en /of natuur (insecten).

In deze steekproef zijn 79% van de onderzochte planten met 1 tot 8 verschillende insecticiden, inclusief metabolieten besmet; dit zijn stoffen, die het doel hebben om insecten te doden.

Praxis heeft de meest vervuilde tuinplanten

Volgens deze steekproef verkoopt Praxis de meest vervuilde tuinplanten. In de 3 onderzochte tuinplanten van Praxis zijn gemiddeld de meeste residuen (11,7) met gemiddeld het hoogste gehalte (7,75 mg/kg) aangetroffen. De in Nederland geteelde lavendel van Praxis spant de kroon met 20 verschillende stoffen.

In de onderzochte planten van Tuinland, een tuincentrum die de ambitie van de Tuinbranche niet heeft ondertekend, zijn geen verboden middelen gevonden en gemiddeld het laagste gehalte en het laagste aantal stoffen.

PAN-NL concludeert dat de gangbare tuinsector tuinplanten produceert die voor insecten een bedreiging zijn en daarmee medeverantwoordelijk is voor de teruggang van insecten.

Adviezen

De tuinbranche dient actiever tegen contaminatie van sierplanten op te treden

De tuinbranche moet het doel hebben dat producten die op de markt verschijnen voor insecten en milieu veilig zijn! Dat betekent:

- Tijdens de teelt geen inzet van KvV, synthetische insecticiden en moeilijke afbreekbare (persistente) bestrijdingsmiddelen.
- Controleer consequent batches van aangeleverd materiaal op resten van bestrijdingsmiddelen; de steekproeven van PAN-NL laten zien dat een intensieve controle noodzakelijk is.
- Breid het assortiment van biologisch geteelde sierteeltproducten uit; Sluit contracten af met biologische siertelers en informeer de klant over de voordelen van biologisch geteelde planten: beter voor insecten, beter voor mens en natuur.

Overheid

- Motiveer en ondersteun siertelers om over te schakelen naar biologische sierteelt.
- Geef een entomologisch onafhankelijk onderzoeksinstituut de opdracht zo spoedig mogelijk een testmethode te ontwikkelen, dat de acute en chronische effecten van met pesticiden behandelde planten, bloembollen en struiken op insecten in beeld brengt, d.w.z. een methode dat de causale verbanden aantoont en niet gebaseerd is op rekenmodellen.
- Pleit in de Europese Commissie /Europees Parlement voor de invoering van maximale residu limieten voor cocktails en werkzame stoffen op planten, bloembollen en struiken, die voor insecten ook op de lange termijn veilig zijn.

Consument

- **Koop alleen planten die zonder bestrijdingsmiddelen zijn geteeld**
PAN-NL adviseert met klem de consument en gemeenten om op het balkon, in tuinen en openbaar groen alleen planten die zonder bestrijdingsmiddelen zijn geteeld te planten.^{5,6,7}

Contact:

Margriet Mantingh
M: 06-12532813

⁵ <https://www.pan-netherlands.org/kominactie> (Bloemen)

⁶ <https://www.pan-netherlands.org/groene-gemeenten/>

⁷ <https://www.pan-netherlands.org/keurmerken-plantmateriaal/>